

**XXII ГАРЭЦКІЯ ЧЫТАННІ
«МАКСІМ І ГАЎРЫЛА ГАРЭЦКІЯ. ЖЫЦЦЁ І ТВОРЧАСЦЬ»**

МІЖНАРОДНАЯ НАВУКОВА-ПРАКТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

(Мінск, 26 чэрвеня 2014 года)

Сёлета штогадовая канферэнцыя «Гарэцкія чытанні» прысьвячалася дзвюм значным датам: 100-годдзю і 75-годдзю з дня пачатку Першай і Другой сусветнай войнаў. Гэтыя вехі гісторыі адбіліся на лёсах славных прадстаўнікоў сям’і Гарэцкіх.

З уступным словам да ўдзельнікаў звярнуліся **Р. Гарэцкі** і загадчыца філіяла «Літаратурны музей Петруся Броўкі» **Н. Мізон**. З прывітальным словам выступіў паэт **А. Вярцінскі**.

Пленарнае паседжанне пачалося дакладам акадэміка НАН Беларусі, доктара геолога-мінэралагічных навук **Р. Гарэцкага** на тэму «*Гарэцкія ў гады Першай (1914–1918) і Другой (1939–1945) сусветных войнаў*». Ён пазнаёміў прысутных з унікальнай біяграфічнай інфармацыяй, што датычылася жыцця яго сям’і ў перыяд з 1914 па 1945 год.

Член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар філалагічных навук **М. Мушыньскі** ў дакладзе «*Роздум пра заўтрашні дзень беларускага гарэцказнаўства*» акрэсліў дасягненні і перспектывы вывучэння творчасці М. Гарэцкага, адзначыў пільную патрэбу ў папулярызацыі спадчыны пісьменніка за мяжой.

У супастаўляльным рэчышчы быў вытрыманы даклад кандыдата філалагічных навук **Т. Грамадчанкі** «*Тры аспекты вайны (наводле твораў Максіма Гарэцкага, Эрнэста Хемінгуэя, Яраслава Гашака)*». У ім былі выяўлены супадзенні і адрозненні ў аўтарскіх канцэпцыях адлюстравання Першай сусветнай.

Кандыдат філалагічных навук **З. Драздова** звярнулася да разгляду самага знакамітага беларускага твора пра падзеі 1914–1918 гадоў. У сваім дакладзе «*Вобраз героя-апавядальніка кнігі “На імперыялістычнай вайне” Максіма Гарэцкага ў хрысціянскім лютэрку*» даследчыца падала ўласную інтэрпрэтацыю асноўных хрысціянскіх матываў, што дапамагаюць раскрыць ідэйны змест твора.

Доктар філалагічных навук **Т. Тарасова** прапанавала даклад на тэму «*“... я бачу жудаснае поле пад сінім, цёплым, безмяцежным небам”: жахі вайны Максіма Гарэцкага*». Навукоўца адзначыла, што аповед пра жудасную рэальнасць Першай сусветнай не быў самамэтай, а спрыяў раскрыццю ўнутранага стану кожнага персанажа, адлюстроўваў адмоўныя адносіны пісьменніка да вайны. У дакладзе падкрэслены экзістэнцыяльныя матывы ў творчасці празаіка.

Далей праца канферэнцыі працягнулася ў **дзвюх секцыях**.

Прысутныя заслухалі даклады па **актуальных праблемах сучаснага гарэцказнаўства**:

- ♦ *практыцы рэдагавання «Избранных произведений» М. Гарэцкага;*
- ♦ *захаванні творчай спадчыны пісьменніка;*
- ♦ *параўнальна-супастаўляльным вывучэнні твораў празаіка ў кантэксце розных нацыянальных літаратур;*
- ♦ *даследаванні асобных аспектаў мовы твораў М. Гарэцкага.*

Міждысцыплінарнасць секцый абумоўлена сучаснымі тэндэнцыямі да сінтэзу розных навук у вывучэнні творчых здабыткаў мастакоў слова. Была праведзена дыскусія па пытаннях, што датычыліся прадстаўленых дакладаў.

У межах канферэнцыі ладзілася **прэзентацыя кнігі Р. Гарэцкага «Лісты жыцця і кахання»**, прысвечанай пачуццю Г. Гарэцкага і яго жонкі Л. Парфяновіч-Гарэцкай. У выданні прадстаўлена невялікая, але надзвычай каштоўная, частка іх багатай эпістальярнай спадчыны. У лістах выключна асабістае арганічна спалучылася з адлюстраваннем грамадскай сітуацыі ў краіне. Выданне прыадкрывае яшчэ адну старонку ў драматычнай гісторыі беларускай інтэлігенцыі ў XX стагоддзі. Аўтар выказаў падзяку Н. Рудакоўскай за падрыхтоўку рукапісу да друку.

Канферэнцыя скончылася выступамі арганізатараў, якія падвялі вынікі працы і вызначылі перспектывы вывучэння спадчыны Гаўрылы і Максіма Гарэцкіх.

**З.І. Трацяк, кандыдат філалагічных навук
(Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт)**